

Європу як центр світового культуротворення. Історія культури - це єдність розмаїття усіх проявів життя.

Ідеї О. Шпенглера сприяли розвитку нового напрямку в культурології, саме його теоретичні положення утворюють фундамент для більшості сучасних культурологічних досліджень.

ЛІТЕРАТУРА ЄВРОПЕЙСЬКОГО РОМАНТИЗМУ

Одинцов В.О.

Науковий керівник – Жигло В.В., канд. іст. наук, доцент

XIX століття — надзвичайно плідний період у розвитку світової літератури, відзначений яскравими талантами, творчими пошуками й відкриттями. У XIX ст. у літературу різних країн і різних континентів приходили нові покоління письменників, захоплені новими, висунути-ми їхнім часом і їхньою дійсністю.

Романтизм — перший за часом виникнення художній напрям, який відобразив зрушення в суспільній свідомості і зміни у світогляді людей на межі XVIII-XIX ст. Як ідейний і художній рух, він став відповіддю людського духу на поступ самої історії, тому зрозуміти ідейні й творчі пошуки романтизму без урахування історичних перетворень неможливо. Романтизм став і першим емоційним відгуком, і глибоким усвідомленням трагічного досвіду Французької буржуазної революції, наполеонівських війн, національно-визвольних рухів Європи й Америки, розвитку буржуазних відносин.

Поразка революції призвела до поширення насильства й терору, перекреслила віру в розум, його могутність та силу. Саме цим пояснюється те глибоке розчарування, що охопило багатьох митців і відобразилося в песимістичному тоні та трагічній забарвленості їхніх творів.

Рух романтизму розпочався у другій половині 90-х років XVIII ст. майже одночасно в Німеччині й Англії. У творчості Фрідріха Гельдерліна і гуртка ієнських романтиків були закладені основи німецького романтизму. Творчість Блейка, Вордсвота, Кольріджа визначила основні напрями художніх пошуків англійських романтиків. Хоча і в Німеччині, і в Англії виникнення романтизму було обумовлене всім розвитком літератури, але безпосереднім поштовхом для формування ідейного напрямку став духовний переворот, який відбувся під впливом Французької буржуазної революції. На початку XIX ст. романтизм набув загальноєвропейського характеру і був пов'язаний із наростанням національно-визвольного руху, який розпочався у більшості країн Європи після падіння наполеонівської імперії. У цей

час формувався романтизм в Італії, Скандинавських країнах, Росії, Іспанії, Португалії, Бельгії. 30-40-ві роки ХІХ ст. становлять окремий і особливий етап у розвитку романтизму у світовій літературі, який своєрідно розкрився не тільки в європейських літературах, а й у літературі країн Американського континенту.

Для розуміння романтизму важливо враховувати, що це був саме ідейний і художній рух, тому романтизм змінювався, мав характерні особливості в певні періоди свого розвитку і в окремих національних літературах, і у творчості окремих письменників. Але те, що робить романтизм єдиним рухом, пов'язане з його прагненням зрозуміти й відобразити всесвітній розвиток історії. Тому головною рисою романтизму як художнього напрямку — усвідомлене прагнення створити узагальнений символічний образ.

Заслуга романтизму полягає в розвитку жанрів історичного роману й драми, фантастичної повісті, ліро-епічної поеми, балади, романсу. Надзвичайного розвитку у романтизмі досягли лірична поезія і лірична пісня. Водночас у різних країнах романтизм виявляв специфічні риси, виконував особливі соціальні та культурні функції.

У країнах Південно-східної Європи романтизм відіграв значну роль у пробудженні національної свідомості, обґрунтуванні історичної самобутності народу, його культурних традицій, мови, літератури. Творчість Т. Шевченка, А. Міцкевича — яскравий тому приклад.

Серед найвизначніших представників романтизму слід назвати письменників Дж. Г. Байрона, В. Скотта, Е. Т. А. Гофмана, Г. Гейне, А. Міцкевича та ін.

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УРБАНОНІМІВ ХАРКОВА

Жужома Ю.С.

Науковий керівник – Резван О.О., д-р пед. наук, професор

Топоніміка є інтегральною науковою дисципліною, що перебуває на перетині трьох галузей знань: географії, історії та лінгвістики. Базовим поняттям топоніміки є топонімія – сукупність географічних назв (топонімів) на певній території.

Серед топонімів виділяються різні класи: ойконіми – назви населених місць, астіоніми – назви міст, гідроніми – назви річок, дрімоніми – назви лісів, ороніми – назви гір, урбаноніми – назви внутрішньоміських об'єктів, годоніми – назви вулиць, агороніми – назви площ, дромоніми – назви шляхів сполучення, макротопоніми – назви великих незаселених об'єктів тощо.